

Terminologie foto

Ukazuje se naprosto nevyhnutelná nutnost koordinovaného ujednocení pojmů mezi muzei, archivy a muzei výtvarného umění. V současné době se jeví nejsystematičtějším postup v archivech, které se v mezích možností snaží pro fotografická vyobrazení využívat normovaného názvosloví z oblasti dokumentace a informačních věd produkovaných Národním informačním střediskem v Praze. Do určité míry je tento systém použit i v tomto materiálu. Posunem vpřed určitě je dokončení rozpracované normy ČSN-ISO 5127-3 Obrazové dokumenty a Audiovizuální dokumenty. Prozatímním východiskem je i užití dalších existujících norem a Reprografického slovníku (ČSAV 1975 a Terminologického slovníku (UVTEI 1979). Výběrově v další části uvádíme výklad některých pojmů dle znění ISO /ČSN z oblasti fotografických dokumentů s kterými se dále v tomto materiálu pracuje.

(Definice nebo jejich doplnění nepocházející z norem jsou v dalším textu napsány kurzívou.)

Pojmy dle hierarchie ve sbírkách a fondech:

dokument - informační pramen tvořený nosičem informací v podobě hmotného předmětu a množinou dat a informací na něm (v něm) fixovaný a formálně i obsahově uspořádaných

dokument obrazový– dokument zachycující komunikovaný obsah jeho výtvarným, fotografickým, schematickým nebo jiným zobrazením, někdy opatřen doprovodným textem

dokument fotografický–jedna z variant obrazového dokumentu, vzniklý postupem statického fotografického zobrazení (= **fotografické vyobrazení** = *fotografie v obecném slova smyslu*)

Pojmy označující nosiče fotografických vyobrazení

(analogová fotografie):

nosič informací – fyzikální *nebo elektronické* médium určené nebo použité k fixování nebo přenášení množiny dat či informací; spolu s těmito daty nebo informacemi tvoří informační pramen (*nosičem informací fotografických vyobrazení se rozumí = podložka negativu, pozitivu, diapozitivu, elektronické záznamové médium*)

fotografie - materiálové pojetí –fotografický dokument na netransparentním nosiči nesoucí dvourozměrné fotografické vyobrazení zpravidla třírozměrné reality (= **pozitiv**)

negativ – fotografický dokument na transparentním nosiči nesoucí dvourozměrné fotografické vyobrazení s převrácenými světelnými hodnotami proti zpravidla třírozměrné realitě

pozitiv – (viz = fotografie - materiálové pojetí)

diapozitiv - fotografický dokument na transparentním nosiči nesoucí dvourozměrné fotografické vyobrazení zpravidla třírozměrné reality, určený zpravidla k promítání

film plochý - listový –

film plochý – deskový -

film svítkový –

film kinofilmový (kinofilm)–

Původnost fotografického vyobrazení

(platí pro analogovou fotografii):

originál – (pozitiv, negativ, diapozitiv), též tzv. vintage print = pozitiv zhotovený autorem nedlouho po vzniku negativu

autorizovaný pozitiv – podepsaný autorem, zhotovený většinou později autorem, nebo pod jeho supervizí.

neautorský pozitiv – zhotovený z originálního negativu, měl by být uveden autor pozitivu, který by měl uvádět podklady pro zhotovení pozitivu

kopie – fotografická reprodukce z autorského originálu = přefotografovaná fotografie, negativ, diapozitiv = **reprodukce**

faksimile – kopie (deklarovaná) napodobující originál včetně velikosti a dalších vnějších znaků – cílem je nerozeznatelnost od originálu

falzum – kopie (utajovaná) s vlastnostmi faksimile = **padělek**

Další pojmy řazené abecedně:

dokument audiovizuální– dokument, na němž je zaznamenán současně zvuk i obraz a který je určen k audiovizuální percepci pomocí zvláštního technického zařízení

(asi neuvádět)

fotografie - obecné pojetí – technika zobrazování předmětů využívajících účinku světla (záření) na vhodné *světlocitlivé* látky *nebo čidla* k trvalému zachycení *optickou soustavou* vytvořeného obrazu *(podrobněji viz část 2.1)*

fotografie analogová – fotografie, při jejímž vzniku je fotografické vyobrazení vytvořené optickou soustavou zaznamenáno (fixováno) na nosiči (negativ, diapozitiv) se světlocitlivými chemickými sloučeninami = **chemická fotografie**

fotografie digitální – fotografie, při jejímž vzniku je fotografické vyobrazení vytvořené optickou soustavou zaznamenáno (fixováno) elektronickým zařízením

fotosbírka – soubor fotografických dokumentů (= vyobrazení) vytvořený záměrnou sbírkotvornou činností bez zřetele na původce fotografických dokumentů (pertinenční princip), navzájem propojených jedním nebo několika znaky (obvykle souhrnný název pro sbírku negativů, pozitivů, diapozitivů muzea)

pozůstalost fotografická – soubor dokumentů fotografických (zpravidla dominující) i písemných pocházející z činnosti fotografa (nebo instituce???)

velikost nosiče -

velikost vyobrazení / pole obrazové -

vyobrazení fotografické – statická obrazová informace nesená na libovolném nosiči - negativ, pozitiv, diapozitiv (= fotografický dokument)

vyobrazení negativní -

vyobrazení pozitivní -

výtvarným, fotografickým, schematickým nebo jiným zobrazením, někdy opatřený doprovodným textem

J.Z.